

SXEDIO.FT3

16.4.1951: Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΘΝΑΡΧΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΑΦΕΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, ΛΟΝΔΙΝΟ ΚΑΙ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Με τη συμπλήρωση του έργου της Πρεσβείας τα μέλη της ετοίμασαν τις δικές τους εκθέσεις και τις υπέβαλαν στην Εθναρχία για να χρησιμοποιηθούν ως οδηγός για τις μετέπειτα ενέργειες και επιδιώξεις.

Και οι τρεις εκθέσεις συμφωνούσαν σε ένα κοινό σημείο: Επιμονή στην Ένωση, έναρξη διεθνούς σταυροφορίας για διαφώτιση της κοινής γνώμης και προσφυγή στην επόμενη Γενική Συνέλευση του Διεθνούς Οργανισμού το 1951.

Ταυτόχρονα εκφραζόταν ικανοποίηση για την τελευταία στάση του Πρωθυπουργού της Ελλάδας έναντι του ενωτικού αγώνα των Κυπρίων και η ελπίδα ότι η Ελληνική Κυβέρνηση θα αναλάμβανε προώθηση του στον ΟΗΕ.

Για το θέμα αυτό τα μέλη της Πρεσβείας εξέφραζαν την άποψη ότι θα έπρεπε να επιδιωχθεί όπως η Ελλάδα πεισθεί να καταθέσει την εντολή μια και ήταν το κράτος με το οποίο ζητούσαν οι Κύπριοι να ενωθούν μαζί του κι αν δεν τα κατάφερναν θα επιδίωκαν την υποστήριξη ενός άλλου κράτους.

Για τη στάση της Αμερικής επιδεικνυόταν κατανόηση γιατί δεν αναλάμβανμε την προώθηση του Κυπριακού λόγω των διεθνών προβλημάτων που υπήρχαν και κυρίως λόγω του πολέμου στην Κορέα, αλλά και ελπίδα ότι σαν παρουσιαζόταν το Κυπριακό στο Διεθνή Οργανισμό δεν θα αντιτασσόταν στο αίτημα των Κυπρίων για την Ένωση.

Για τη στάση του Ανατολικού Συνασπισμού πολύ μικρή αναφορά γινόταν γιατί η Πρεσβεία απέφυγε σκόπιμα να έχει επαφές με τις ανατολικές χώρες.

Ωστόσο στις εκθέσεις δεν αποκλειόταν ότι και οι χώρες αυτές θα υποστήριζαν την Ένωση της Κύπρου μια και η Αριστερά στη νήσο είχε ταχθεί υπέρ του Δημοψηφίσματος και είχε εργασθεί για την επιτυχία του.

Ο Πρόεδρος της Πρεσβείας Μητροπολίτης Κερύνειας Κυπριανός ανέφερε στην έκθεση του (Μεταγλώττιση):

"Μετά το Δημοψήφισμα της **15** Ιανουαρίου **1950** οπότε το **96%** του ελληνικού πληθυσμού της Κύπρου ψήφισαν υπέρ της Ένωσης της Κύπρου με τη μητέρα Ελλάδα, η Εθναρχούσα Εκκλησία έκρινε σκόπιμο, όπως για την αξιοποίηση του μεταβεί στο εξωτερικό Κυπριακή Πρεσβεία. Η Πρεσβεία αυτή κατ' απόφαση της Ιεράς Συνόδου, αποτελέστηκε από Εμάς, ως Προέδρου των κ.κ. Ν. Κλ. Λανίτη και Σ. Λοϊζίδη, ως μελών και του κ. Γ. Ρωσσίδη ως Γραμματέως.

Αφού αναχωρήσαμε από την Κύπρο εν μέσω ενθουσιωδών εκδηλώσεων υπέρ της ένωσης στις **14** Μαΐου, φθάσαμε στην Αθήνα στις **20** Μαΐου. Η Υποδοχή που τύχαμε στον Πειραιά και Αθήνα υπήρξε μεγαλειώδης και άνευ προηγουμένου, κατά γενική ομολογία. Στην υποδοχή έλαβαν μέρος **300** περίπου χιλιάδες ενθουσιώντος λαού, που εκδήλωσε με διάφορους τρόπους τα αισθήματα του προς την Κύπρο και την ιερή της υπόθεση. Τελέσθηκε δοξολογία στο μητροπολιτικό Ναό Αθηνών, κατά την οποία μίλησε ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Σπυρίδων και απάντησε ο Πρόεδρος της Πρεσβείας. Ακολουθώς η Κυπριακή Πρεσβεία, ακολουθούμενη από τις χιλιάδες του λαού, μετέβη στο μνημείο του άγνωστου στρατιώτη και κατέθεσε στεφάνι προς τιμή των πεσόντων τους υπέρ πίστεως και πατρίδας.

Παρά τις προσπάθειες της αγγλικής διπλωματίας, η Πρεσβεία έγινε δεκτή από τις Α.Μ. τους Βασιλείς της Ελλάδας, οι οποίες την άκουαν με ζωηρότατο ενδιαφέρον. Εγινε επίσης δεκτή από τον Πρόεδρο της ελληνικής Κυβέρνησης στρατηγό Πλαστήρα, ο οποίος δήλωσε ότι "με μεγάλην συγκίνησιν δέχεται η Ελληνική Κυβέρνησις την Κυπριακήν Πρεσβείαν ότι οι πόθοι του ελληνικού Κυπριακού λαού, είναι και πόθοι της κυβερνήσεως και ολοκλήρου του Έθνους και ότι τρέφει την πεποίθησιν, ότι το

ζήτημα της Κύπρου θα εύρη την ενδεδειγμένη λύσιν του εντός του πλαισίου της ελληνοβρετανικής φιλίας κατά την εύθετον στιγμήν ήτις όμως δεν είναι η παρούσα".

Από τη δήλωση αυτή από την επαφή με άλλους Κυβερνητικούς παράγοντες και από το γεγονός ότι η Ελληνική Κυβέρνηση δεν δέχθηκε να παραλάβει με επίσημη πράξη τους τόμους του δημοψηφίσματος, πειστήκαμε ότι η ελληνική Κυβέρνηση, ευρισκόμενη υπό την ισχυρή πίεση της αγγλικής διπλωματίας, όχι μόνο δεν θα αναλάμβανε και εγγράψει το ζήτημα μας στην ημερήσια διάταξη των εργασιών του ΟΗΕ, αλλά ούτε σε φιλικό διάβημα στην αγγλική Κυβέρνηση θα προέβαινε. Γι' αυτό στραφήκαμε προς την αντιπροσωπεία του Έθνους και τον Λαό και ζητήσαμε ολόψυχη τη συμπαράστασή τους.

Ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. Γόντικας δέχθηκε στις **3** Ιουλίου τους τόμους του δημοψηφίσματος, εν μέσω συγκινητικών εκδηλώσεων. Αυτό έγινε μετά την παράδοση στην Πρεσβεία εγγράφου υπογραμμένου από **205** βουλευτές με το οποίο διακηρυσσόταν, ότι αυτοί αποδέχονται με υπερηφάνεια τη θέληση του Κυπριακού λαού. Στις **26** Ιουλίου, ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων απηύθυνε έκκληση προς το αγγλικό Κοινοβούλιο από μέρους της εθνικής Αντιπροσωπείας αξιώνοντας την απόδοση τη Κύπρου στην Ελλάδα.

Κατά την παραμονή μας στην Ελλάδα καταβάλαμε προσπάθειες, όπως η συμπαράσταση του ελληνικού λαού φθάσει μέχρι τέτοιου σημείου, ώστε να πείσει η και να πιέσει την ελληνική Κυβέρνηση, να χειρισθεί το ζήτημα μας κατά τρόπον πλέον θαρραλέο και αποφασιστικό. Προς τούτο συνητηθήκαμε με όλους τους πολιτικούς αρχηγούς, με πλείστες αντιπροσωπείας Ιδρυμάτων, Σωματείων, Οργανώσεων κλπ, επισκεφθήκαμε τη Θεσσαλονίκη, τη Φλώρινα, την Πάτρα και άλλες πόλεις της Ελλάδας. Με ικανοποίηση δε είδαμε τις πάνδημες συγκεντρώσεις της **21** Ιουλίου και ιδιαίτερα το συλλαλητήριο του Παναθηναϊκού

σταδίου, όπου με πρωτοφανή ζήλο και πατριωτική έξαρση μίλησε προς τις χιλιάδες του πλήθους που συγκεντρώθηκαν ο Μ. Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Σπυρίδων, Πρόεδρος της Πανελληνίας Επιτροπής Ένωσης Κύπρου που καταρτίστηκε με ενέργειες μας.

Καθ' όλο το διάστημα της παραμονής μας στην Ελλάδα, ο αθηναϊκός και ολόκληρος ο ελληνικός τύπος αφιέρωνε καθημερινά σχεδόν τις στήλες του στο έργο της Πρεσβείας και το Κυπριακό Ζήτημα. Λίγο πριν από την αναχώρησή μας για την Αγγλία αναπτύξαμε προς τους αντιπροσώπους των ελληνικών και ξένων εφημερίδων και τους ανταποκριτές των ξένων πρακτορείων το Κυπριακό ζήτημα και τις ενέργειες μας για την αξιοποίηση του δημοψηφίσματος.

Από την Αθήνα αναχωρήσαμε στις **29** Ιουνίου χωρίς το γραμματέα μας κ. Γεώργιο Ρωσσίδη ο οποίος επανέκαμψε στην Κύπρο χωρίς τη συγκατάθεσή μας, προς συλλογή, όπως είχε δηλώσει περισσότερο υλικό για το έργο της Πρεσβείας.

Το απόγευμα της **3ης** Αυγούστου φθάσαμε στο Λονδίνο, όπου μας υποδέχθηκαν ο αντιπρόσωπος του Μητροπολίτη Θυατείρων Αρχιμανδρίτης κ. Ιάκωβος Βίρβος και μερικοί κύπριοι. Καθ' όλο το διάστημα της παραμονής μας στο Λονδίνο, ο αγγλικός τύπος τήρησε έναντι μας και του Κυπριακού ζητήματος, εκτός από ελάχιστες και ασήμαντες εξαιρέσεις, συνωμοσία σιωπής.

Από την πρώτη ημέρα της άφιξης μας ζητήσαμε από τον υπουργό των Αποικιών συνέντευξη. Μετά από **5** ημέρες λάβαμε απάντηση ότι αρνείτο να μας δεχθεί, διότι όπως έγραφε "ουδείς σκοπός θα εξυπηρετείτο με το να εδέχετο την πρεσβεία, καθ' όσον αι αντιλήψεις της κυβερνήσεως της Α. Μεγαλειότητος επί του Κυπριακού έχουν αποσαφηνισθή εις προηγουμένως περιπτώσεις".

Ανεπιτυχείς υπήρξαν επίσης οι προσπάθειες μας όπως συναντήσουμε τον Πρωθυπουργό της Μ. Βρετανίας και τον αρχηγό της αντιπολίτευσης κ. Γ.

Τσέρτσιλ.

Κατόπιν τούτου, τους τόμους του Κυπριακού δημοψηφίσματος που ήσαν προορισμένοι για την αγγλική Κυβέρνηση παραδώσαμε προς φύλαξη στη Μητρόπολη Θυατείρων απευθύναμε δε Υπόμνημα προς τον Υπουργό των Αποικιών για το ζήτημά μας και τυπώσαμε στα αγγλικά φυλλάδιο υπό το τίτλο "**The Cyprus Plebiscite and the Greek Parliament**". Αντίτυπα τούτου καθώς και αντίγραφα του υπομνήματος προς τον υπουργό των Αποικιών αποστείλαμε σε όλα τα μέλη της Κυβέρνησης, τους αρχηγούς των κομμάτων και όλα τα μέλη της Βουλής των Λόρδων και των Κοινοτήτων, καθώς και σε όλες τις εφημερίδες που εκδίδονται στην Αγγλία.

Στις **29** Αυγούστου διωργανώσαμε διάσκεψη τύπου, με την οποία κατορθώσαμε μερικώς τουλάχιστον να σπάσουμε τη σιωπή του αγγλικού τύπου.

Στις **2** Σεπτεμβρίου αναχωρήσαμε για την Αμερική, αφού προηγουμένως καταρτίσαμε επιτροπή Κυπριακού αγώνα υπό την προεδρία του σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Θυατείρων Γερμανού. Κατά την παραμονή μας στο Λονδίνο έδωσαν πολύτιμες υπηρεσίες στην Πρεσβεία ο Πανοσιολ. Αρχιμ. Ιάκωβος Βίρβος και ο κ. Λουκάς Αντωνίου, από την Κύπρο, ο οποίος εκτελούσε χρέη Γρμματεά.

Η ατμόσφαιρα στην Αμερική υπήρξε καθ' ολοκληρία διαφορετική από την αγγλική. Εκεί η Πρεσβεία έγινε παντού δεκτή με έκδηλη συμπάθεια. Οι Κύπριοι της Αμερικής τέθηκαν από την πρώτη στιγμή στη διάθεσή μας, όλοι οι Έλληνες μας βοήθησαν με αδελφικό ταυτόχρονα ενδιαφέρον, ο τύπος επανειλημμένα ασχολήθηκε νμε το ζήτημα μας, ο δε βοηθός υπουργός των Εξωτερικών κ.**John Mac Fall** δέχθηκε την πρεσβεία στις **13** Σεπτεμβρίου δηλαδή μόλις **4** ημέρες μετά την άφιξη μας στην Αμερική. Κατά τη συνάντηση αυτή δεν έγινε δεκτή η πρόταση μας για μεσολάβηση της Αμερικανικής κυβέρνησης στην αγγλική προς φιλική διευθέτηση του Κυπριακού ζητήματος, κατέστη δε φανερή η διάθεση της

Αμερικανικής Κυβέρνησης, όπως κρατήσει εφεκτική στάση. Ο κ. Υφυπουργός δήλωσε ότι αναγνωρίζει μεν το δίκαιο του Κυπριακού αγώνα, ο οποίος είναι σύμφωνος με την αρχή της αυτοδιάθεσης των λαών, υπέρ της οποίας και ο ίδιος τάσσεται ολόψυχα εν τούτοις δεν θεωρεί ο ίδιος τη στιγμή κατάλληλη προς μεσολάβηση, λόγω των πολλαπλών επί τάπητος διεθνών ζητημάτων και ιδιαίτερα του Κορεατικού πολέμου, τα οποία δεν επιτρέπουν τη δημιουργία συζητήσεων και διενέξεων μεταξύ της Αμερικής και της Μεγάλης Βρετανίας.

Η Πρεσβεία προσπάθησε στο μέτρο των δυνάμεων της, να καταστήσει το Κυπριακό ζήτημα γνωστό και να δημιουργήσει στην Αμερική φίλους και υποστηρικτές της Ιεράς μας υπόθεσης. Προς τούτο συναντήθηκε με πολλούς σημαίνοντες Γερουσιαστές, βουλευτές, δημοσιογράφους, διαπρεπείς καθηγητές και άλλους παράγοντες. Στο Λέϊκ Σαξέξ η Πρεσβεία συνάντησε και τον υπουργό των Εξωτερικών της Αμερικής κ. Ατσεσον, στον οποίο και ανέπτυξε το Κυπριακό Ζήτημα. Συνηντήθηκε επίσης με όλες σχεδόν τις αντιπροσωπείες των κρατών-μελών του ΟΗΕ εκτός από εκείνους του ανατολικού συνασπισμού και ανέπτυξε προς αυτές το ζήτημα μας και ζήτησε την υποστήριξη τους.

Ολοι επέδειξαν ενδιαφέρον και εκδήλωσαν συμπάθεια για το ζήτημά μας, αλλά τόνιζαν ότι για να υποστηρίξουν τούτο ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης σε περίπτωση που αυτό θα παρουσιασθεί ενώπιον της θα έπρεπε προηγουμένως να λάβουν σχετικές οδηγίες από μέρους των Κυβερνήσεων τους. Αξιον ιδιαίτερης προσοχής είναι το γεγονός ότι πλείστοι αντιπρόσωποι εξέφραζαν την απορία, γιατί η Ελλάδα, με την οποία η Κύπρος αξιώνει να ενωθεί, δεν θέτει αμέσως το Κυπριακό ζήτημα ενώπιον του ΟΗΕ, δίδαμε την απάντηση, ότι η Ελλάδα επέδειξε και επιδεικνύει το πλέον θερμό ενδιαφέρον για το ζήτημά μας, και ότι στον κατάλληλο καιρό να πράξει το καθήκον της, διότι τώρα διατελεί υπό ισχυρή αγγλική πίεση, την εξήγηση αυτή για τη στάση της ελληνικής Κυβέρνησης εύρισκαν

όλοι ορθή, μόλις διάβαζαν το φυλλάδιο **The Cyprus Plebiscite and the Greek Parliament**, το οποίο δίδαμε σ' αυτούς.

Την τρίτη σειρά των τόμων του δημοψηφίσματος παραδώσαμε επίσημα στη Γενική Γραμματεία του ΟΗΕ στις **23**

Σεπτεμβρίου.

Εκτός από τα ανωτέρω μετά τις επίσημες επαφές μας προς διαφώτιση του ζητήματος μας, εκτός από τη Νέα Υόρκη επισκεφθήκαμε διάφορες πόλεις των Ηνωμένων Πολιτειών, λ.χ. την Βοστώνη, Σικάγο, Νητηρόϊτ, Φιλαδέλφεια κλπ και αφού το αναπτύξαμε επικαλεστήκαμε τη συμπαράσταση του ελληνισμού της Αμερικής.

Με πολλή ευχαρίστηση διαπιστώσαμε ότι ο ακμάζων Ελληνισμός της Αμερικής με επικεφαλής τον Αρχιεπίσκοπο Μιχάηλ, είναι ολόψυχα στο πλευρό των Κυπρίων που αγωνίζονται για την ελευθερία τους. Οι δε Κύπριοι στην Αμερική επέδειξαν καθ' όλη την παραμονή μας, εξαιρετικό ενδιαφέρον για το Ζήτημά μας. Μερικοί από αυτούς υπήρξαν για μας πολύτιμοι βοηθοί και συνεργάτες, ιδιαίτατα δε το Προεδρείο της Ενώσης Κυπρίων Αμερικής στη Νέα Υόρκη (Δόκτωρ Σάββας Ζαβογιάννης κ.κ. Σπύρος Νικολάου, Χρ. Παπαδόπουλος, Κώστας Πύρρος) τα Προεδρεία των Κυπριακών Αδελφοτήτων Νητηρόϊτ, Σικάγου και Φιλαδελφείας (Γεώργιος Οικονομίδης, Χρ. Μεσσάρης, Ανδρέας Διδασκάλου, Ανδρέας Λούτσιος, ιατρός κ. Αβραάμ Μιχαηλίδης) ο καθηγητής κ. Κώστας Προυσής και οι Κύπριοι Κληρικοί Αρχιμ. Χριστόφορος Χριστοδούλου, αιδέσιμ. Ιωάννης Ζαννέτος και ο κ. Πωλ Ράλλης) ο οποίος διατελεσε γραμματέας της Πρεσβείας που εργάστηκε με ζήλο πολύ και μεγάλη αφοσίωση.

Πολυτιμότετη επίσης υπήρξε η βοήθεια σε μας που παρασχέθηκε από τον μεγάλο Έλληνα επιχειρηματία κ. Σπύρο Σκούρα, ο οποίος οργάνωσε και διάσκεψη τύπου στην Αρχιεπισκοπή Αμερικής και συνέβαλε με διάφορους τρόπους στη διεθνή προβολή του ζητήματος μας.

Αφού συστήσαμε μεγάλη επιτροπή για το Κυπριακό ζήτημα υπό τη προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αμερικής Μιχαήλ και διευθετήσαμε όπως εργασθεί για το Κυπριακό ζήτημα στην Αμερικανική Κυβέρνηση και τους άλλους κύκλους του ΟΗΕ, ο τέως Πρεσβευτής Ελλάδος κ. Β. Δενδραμής αναχωρήσαμε για το Παρίσι στις **8** Νοεμβρίου.

Στο Παρίσι παρόλον ότι παρεμείναμε λίγες μόνο μέρες, επιτύχαμε να συναντήσουμε το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών οργανώσουμε διάσκεψη του τύπου για το κυπριακό ζήτημα και να ωθήσουμε τους εκεί Κυπρίους και Έλληνες σε δράση για την αίσια λύση του. Έτσι με τις ενέργειες μας καταρτίστηκε Επιτροπή προώθησης του Κυπριακού ζητήματος από Έλληνες των Παρισίων υπό την προεδρία του Αρχιμανδρίτη Μελέτιου, ως εκπροσώπου του Μητροπολίτη Θυατείρων Γερμανού και με γραμματέα την Κυπρία καθηγήτρια δ. Θέμιδα Πιτσιλλιδου, η οποία με ζήλο και ενθουσιασμό εργάστηκε για την προαγωγή της ιερής μας υπόθεσης και βοήθησε πολύ την Κυπριακή πρεσβεία στο έργο της.

Σε ανάλογες ενέργειες προβήκαμε και κατά την ολιγοήμερη διαμονή μας στη Ρώμη.

Στις **2** Δεκεμβρίου φθάσανε στην Αθήνα όπου διεμείναμε μέχρι τις **20** Δεκεμβρίου.

Στην Αθήνα η Πρεσβεία έγινε και πάλι δεκτή από την Α.Μ. του Βασιλέα, τον οποίο κατετόπισαν στις ενέργειες της, και εξέθεσε τις εντυπώσεις και τις σκέψεις της. Εγινε επίσης επανειλημμένα δεκτή από τον πρόεδρο της ελληνικής κυβέρνησης κ. Ε. Βενιζέλο και με πολλή δυσαρέστηση διεπίστωσε ότι η ελληνική Κυβέρνηση θαρραλέα ως προς το χειρισμό του ζητήματος μας ή προηγουμένως. Χαρακτηριστικό της νεάς κατάστασης είναι το ανακοινωθέν που εκδόθηκε μετά τη συνάντησή μας, με την έγκριση του κ. Προέδρου της κυβέρνησης, στο οποίο τονιζόταν ότι "η Ελληνική Κυβέρνησις φρονεί ότι παρά τας σημερινάς αντιξόους διεθνείς συνθήκας η λύσις του κυπριακού ζητήματος δεν είναι δυνατόν και δεν επιτρέπεται να χρονίση περισσότερο".

"Κατά την επτάμηνη στο εξωτερικό παραμονή μας για την προώθηση της ιερής μας υπόθεσης, διαπιστώσαμε την ολόψυχη υιοθέτηση του αγώνα μας από τον Ελληνικό λαό και τη συμπαράσταση του απόδημου Ελληνισμού, ιδιαίτερα δε του Ελληνισμού της Αμερικής, αλλά και την προθυμία των Κυπρίων στην Αμερική, την Αγγλία και τη Γαλλία να εργασθούν με όλες τις δυνάμεις τους για τον αγώνα μας.

Αντιληφθήκαμε επίσης ότι πολλοί είναι και οι ξένοι που ευνοούν την αίσια λύση του ζητήματος μας και ιδιαίτερα στην Αμερική.

Αποκομίσαμε δε ισχυρή εντύπωση ότι εάν και όταν το ζήτημά μας θα έφθανε προς συζήτηση ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών, οι περισσότερες αντιπροσωπείες θα ψήφιζαν υπέρ του.

Αντίθετη τυχόν στάση τους θα ήταν εκ διαμέτρου αντίθετη προς τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, όχι μόνο γιατί εξηγγέλθησαν τόσο πανηγυρικά, αλλά και γιατί οι αρχές αυτές, όπως διαπιστώσαμε, εμπνέουν τη μεγάλη πλειονότητα των αντιπροσωπειών τους, εξαιρουμένων μόνο των χωρών του Σιδηρού Παραπετάσματος και μερικών που δεν μπόρεσαν ακόμη να αποβάλουν τις ιμπεριαλιστικές τους τάσεις και διαθέσεις.

Και οι τελευταίες αυτές όμως δεν θα μπορούσαν αναφανδόν να καταψηφίσουν το ζήτημά μας, παρά μόνο με προσπάθειες και εφευρήματα προς περιορισμό και παρέλκυση του.

Από τις διαπιστώσεις και παρατηρήσεις τους οδηγούμεθα στο συμπέρασμα, το οποίο επανειλημμένα και με ποικίλους τρόπους διακηρύξαμε ότι πρώτο μέλημά μας πρέπει να είναι η φροντίδα πως να εξασφαλίσουμε, ώστε να τεθεί ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών η Κυπριακή και Πανελλήνια πλέον αξίωση της Ένωσης.

Η εξασφάλιση αυτή περιλάμβανε δυο στάδια: Την εγγραφή στο πρόγραμμα εργασιών και τη συζήτηση του. Και για τα δυο στάδια αυτά απαραίτητη είναι η σύμπραξη κράτους-μέλους των Ηνωμένων Εθνών. Κατά συνέπεια, πρώτο μέρος της φροντίδας για εξασφάλιση

απασχόλησης των Ηνωμένων Εθνών με την αξίωση μας είναι η εξεύρεση τέτοιου κράτους μέλους.

Αναμφίβολα η Ελλάδα, το κράτος με το οποίο αξιώνουμε την Ένωση, θα ήταν το φυσικότερο τέτοιο μέλος, καθώς φάνηκε από τις σχετικές ερωτήσεις πολλών αντιπροσώπων άλλων κρατών, θα ήταν επίσης το κράτος-μέλος στη σύμπραξη του οποίου συγκεντρώνονται οι περισσότερες ελπίδες επιτυχίας.

Αφ' ενός μεν λόγω της θέσης την οποία έχει στην καρδιά και τη σκέψη της πλειονότητας των αντιπροσώπων η Ελλάδα και από την παλαιά ιστορία της, αλλά και τη σύγχρονη, ακόμη και επί των ημερών του ΟΗΕ και σχεδόν κάτω από τα μάτια δικής του αντιπροσωπείας.

Αφ' ετέρου είναι φυσικό να γεννηθεί η απορία γιατί δεν πρωτοστατούσε η Ελλάδα, το αμέσως ενδιαφερόμενο κράτος-μέλος στο ζήτημα αυτό, παρ' όλες τις εξηγήσεις τις οποίες έχουμε δώσει σ' αυτό στις αντιπροσωπείες που υπέβαλαν σχετική ερώτηση.

Καμιά αμφιβολία δεν μπορεί να υπάρξει για το ζήλο και το σθένος και το πάθος με τα οποία η αξίωση μας θα υποστηριχθεί ενώπιον του ΟΗΕ από την Ελλάδα και αν ακόμη γίνουν από άλλο κράτος-μέλος η εγγραφή και εισαγωγή του.

Οφείλουμε δε να προσθέσουμε ότι οι τελευταίες μας επαφές με τον Πρόεδρο της Κυβέρνησης μας εμπνέουν την πεποίθηση, ότι μπορούμε να αναμένουμε από αυτήν και την εγγραφή του Κυπριακού ζητήματος στο πρόγραμμα εργασιών του ΟΗΕ, σε περίπτωση μη ικανοποιητικού αποτελέσματος φιλικών διαβημάτων προς τη Μεγάλη Βρετανία, διαβημάτων για την ανάγκη των οποίων βεβαίως εθνικώς σκεπτόμενος Έλληνας δεν μπορεί να αμφιβάλλει.

Κάθε λοιπόν εύλογη ενέργεια πρέπει να καταβληθεί από μας για ενίσχυση της Ελληνικής Κυβέρνησης στα διαβήματά της, και τα φιλικά προς τη Βρετανική Κυβέρνηση στα διεκδικητικά ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών σε περίπτωση κατά την οποία δεν θα ήθελε να εκτιμήσει δεόντως τα φιλικά διαβήματα της

Ελλάδας.

Ανεξάρτητα όμως από τις ενέργειες αυτές παράλληλα με αυτές οφείλουμε να προβούμε και σε ενέργειες για προπαρασκευή και άλλου κράτους-μέλους του ΟΗΕ για την εγγραφή και εισαγωγή της αξίωσης μας, και για περαιτέρω διαφώτιση και διατήρηση και ενίσχυση της διάθεσης που έχει εκδηλωθεί από όλα τα κράτη-μέλη με τα οποία είναι σκόπιμο να έλθουμε σ' επαφή για να υποστηρίξουν τη σχετική πρόταση και ψηφίσουν υπέρ της.

Από τους σκοπούς αυτούς, ο δεύτερος θα μπορούσε ίσως να εξυπηρετηθεί μέσω των κατά τόπους κλιμακίων, επιτροπειών ή αντιπροσωπειών με βάση καθοδήγηση, ως προς τις κεντρικές γραμμές, από το Γραφείο Εθναρχίας στην πρωτοβουλία του κάθε τέτοιου σώματος, αφού αφεθεί η προσαρμογή του τρόπου και τα μέσα των σχετικών ενεργειών τους προς τις τοπικές συνθήκες

Και για τους δυο όμως αυτούς σκοπούς αποτελεσματικότητας θα ήσαν αδιαμφισβήτητα οι ενέργειες ειδικής αποστολής που να περιλαμβάνει και μέλος από εκείνους που πήραν μέρος στις σχετικές επαφές και που μπορούν να θέσουν σ' εφαρμογή συστάσεις οι οποίες είχαν γίνει προς την Εθνική Κυπριακή Πρεσβεία.

Ιδιαίτερα δε για την προπαρασκευή κράτους - μέλους το οποίο θα εγγράψει και εισαγάγει το ζήτημά μας ενώπιον του ΟΗΕ, την τέτοια αποστολή θεωρούμε απαραίτητη.

Ιδιαίτερα ενδείκνυνται ή και επιβάλλονται οι επαφές αυτές ως προς τις αντιπροσωπείες χωρών της Εγγύς Ανατολής ιδιαίτερα, οι οποίες πρόσφατα απέκτησαν την ανεξαρτησία τους, αλλά αλλά και χωρών οι οποίες διακρίθηκαν πάντοτε για φιλελληνισμό.

Επειδή ο χρόνος προς καταρτισμό του προγράμματος των εργασιών του ΟΗΕ λήγει στις **30** Ιουνίου, πρέπει η αποστολή αυτή να σχηματισθεί και αναλάβει όσο το δυνατό νωρίτερα το έργο αυτό, για να επιτύχει την έγκαιρη αναγραφή του ζητήματος μεταξύ των θεμάτων που θα συζητηθούν από τον ΟΗΕ κατά την

προσεχή περίοδο.

Μιας τέτοιας αποστολής θεωρούμε αναγκαία την παραμονή στη χώρα όπου θα διεξαχθούν κατά το διανυόμενο έτος οι εργασίες του ΟΗΕ μέχρι τη λήξη των εργασιών του.

Από τα πιο πάνω αποβαίνει καταφανής η ανάγκη όπως ρυθμισθεί η λειτουργία του Γραφείου Εθναρχίας και ο εφοδιασμός του κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορεί να αντεπεξέλθει στις ανάγκες:

ΠΡΩΤΟ: Της ενδελεχούς παρακολούθησης των εξωτερικών και εσωτερικών συνθηκών ή ενεργειών οι οποίες επηρεάζουν ή μπορούν να επηρεάσουν το ζήτημά μας και τη μελέτη του.

ΔΕΥΤΕΡΟ: Της τακτικής επικοινωνίας με τα κατά τόπους κλιμάκια, επιτροπείες, ή αντιπροσωπείες, της ενημέρωσης για τις εξελίξεις του ζητήματος και της καθοδήγησης τους για τις ενδεικνυόμενες ενέργειες της κάθε μιας αφ' ενός και του συντονισμού των ενεργειών όλων των σωμάτων αυτών αφ' ετέρου και γενικά,

ΤΡΙΤΟ: Της αντιμετώπισης μέσα και έξω από την Κύπρο των ενεργειών της Βρετανικής κυβέρνησης, και εσωτερικών και εξωτερικών για παράταση της κυριαρχίας επί της νήσου και παρέλκυση της φυσικής λύσης του ζητήματος μας.

Αναμφίβολα όμως το Γραφείο Εθναρχίας οφείλουμε να βοηθήσουμε και ενισχύσουμε όλοι μας, όλοι οι Κύπριοι "έκαστος εν ω εκληθη" ανάλογα με τις ικανότητες και τα μέσα μας. Χωρίς να αποβλέπουμε σε κανένα ιδιωτικό ή κομματική ή άλλης φύσης όφελος, και χωρίς να αποβλέπουμε σε προσωπικές ή κομματικές ή άλλες παρόμοιες φύσης συμπάθειες και αντιπάθειες. Αντικείμενο όλων των σκέψεων και όλων των ενεργειών μας καθιστώντες την προαγωγή του ζητήματος μας προς την ευτυχή του λύση, την Ένωση της Κύπρου με τη Μητέρα Ελλάδα.

+ Ο Κυρηνεΐας ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ

Πρόεδρος της Κυπριακής Εθνικής Πρεσβείας

Μητρόπολη Κερύνειας

16 Απριλίου 1951